

LVO Micro Project 'het orkest'

VHBO Maastricht

In april 2016 zijn we binnen VHBO Maastricht, met behulp van steun vanuit het LVO Micro project, van start gegaan met de keuzemodule: **'het orkest'**.

Leerlingen uit leerjaar één en twee kregen gedurende een periode van acht weken de mogelijkheid om een orkestinstrument uit te proberen. Ons doel was om alle leerlingen de kans te geven om kennis te maken met een orkestinstrument, samen te leren musiceren en daarmee te enthousiasmeren voor het maken van muziek.

Beginnende leerlingen startten met het leren van de beginselen op een instrument naar keuze, gevorderde leerlingen startten in een orkest. Gedurende de acht weken voegden de beginners zich langzaam toe aan het orkest met aangepaste arrangementen.

Deze keuzemodule is tot stand gekomen in samenwerking met Conservatorium Maastricht en muziekverenigingen in de omgeving. Studenten van het Conservatorium vullden hun stage door het lesgeven in een specifiek instrument aan een kleine groep leerlingen. Harmonieën stelden hun locatie ter beschikking, ondersteunden door inzet van enkele leden en konden hierdoor onze leerlingen kennis laten maken met hun vereniging. Betrokken harmonieën waren 'Koninklijke Harmonie Ster van Maastricht' en 'Harmonie St. Petrus en Paulus'.

Inmiddels hebben er drie modules gedraaid en is ook de samenwerking met twee andere VO-locaties in Maastricht tot stand gekomen: UWC Maastricht & Bernard Lievegoed School. Vanuit de Bernard Lievegoedschool heeft een muziekdocent meegedraaid en vanuit UWC Maastricht een muziekdocent en volledige klas.

Iedere module is afgerond met een presentatie voor ouders, familie, vrienden van de leerlingen en contactpersonen van de betrokken partijen.

Op **youtube** vind u twee filmpjes over dit project:

Micro project 'het orkest' VHBO Bonnefantencollege
<https://www.youtube.com/watch?v=rTTwr3W3-xw>

VHBO Bonnefanten College Maastricht orkestmodule
<https://www.youtube.com/watch?v=YjHjkXhrTeM>

Op **Facebook**: 'VHBO Maastricht Muziek' vind u divers beeldmateriaal over de modules.
<https://www.facebook.com/VHBO-Maastricht-Muziek-922238187833360/>

Beschrijving opbouw en vormgeving van de orkestmodule:

De opstartfase van een orkestmodule begint met het zoeken naar de juiste externe partijen. Er wordt contact gelegd met **muziekverenigingen** uit de omgeving en in een oriënterend gesprek bekeken of een samenwerking mogelijk is. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

1. De afstand van school tot aan de harmoniezaal: is dit met de fiets af te leggen?
2. Biedt de vereniging voldoende ruimtes om te repeteren? Leerlingen starten per instrument, hetgeen betekent dat er in eerste instantie minimaal 5 kleine ruimtes nodig zijn. Zijn er kosten verbonden aan de huur van de locatie? Is de locatie op de gewenste momenten beschikbaar? Eventueel kan deze fase ook deels op school mogelijk gemaakt worden.
3. Welke rol kan de muziekvereniging bieden? Kan de vereniging naast locatie ook nog een rol spelen in het informeren van leerlingen en mee laten draaien van orkestleden? Het is leuk als een muziekvereniging ook nog een kennismakingsaanbod heeft voor leerlingen na afloop van de module.
4. Zijn er nog instrumenten beschikbaar via de muziekvereniging? Als school zijn er instrumenten aangeschaft, leerlingen die zelf een instrument hebben nemen deze mee, maar vaak is een aanvulling vanuit de muziekvereniging wel gewenst.

Daarnaast zullen er **studenten** benaderd moeten worden om stage te lopen. Wij hebben ervoor gekozen om de volgende instrumenten aan te bieden:

- Trompet
- Trombone
- Klarinet
- Saxofoon
- Dwarsfluit
- Percussie

Daarnaast hebben wij ervoor gekozen om ook een student directie te benaderen voor het gevorderden orkest. Voor deze instrumenten/rollen moeten er studenten benaderd worden. Dit is verlopen via de stage-coördinator van Conservatorium Maastricht. Er is een beperkt aantal studenten beschikbaar voor de stage, ook beperkt wat betreft diversiteit aan instrumenten. Het is belangrijk om ruim op tijd de gewenste bezetting door te geven aan het Conservatorium. Voor instrumenten waar geen stagestudent voor beschikbaar is hebben wij andere studenten benaderd die dit in hun vrije tijd voor een kleine vergoeding wilden doen. Ook zijn er gepensioneerde orkestleden van de muziekverenigingen betrokken geweest bij het aanleren van de beginselen van het instrument.

Op het VHBO krijgen alle leerlingen uit leerjaar één en twee ieder periode de kans om een vak naar keuze te kiezen. Het betreft een blokkur van dit vak een periode van acht weken lang. Het vak muziek biedt een van deze periodes de orkestmodule aan. Hierdoor is de orkestmodule ook **geïntegreerd in het rooster** en betreft het geen naschoolse activiteit, waardoor er sprake is van laagdrempeligheid. De keuze verloopt door in de reguliere muzikles de orkestmodule onder de aandacht te brengen en leerlingen hiervoor te enthousiasmeren. Leerlingen kunnen zich vanaf een bepaalde datum inschrijven voor de keuzevakken. Wij hebben een maximum van 20 beginnende leerlingen aangehouden vanwege het aantal beschikbare instrumenten. Het heeft zich een keer voorgedaan dat er meer animo was dan beschikbare instrumenten, we hebben toen via diverse contacten gezocht naar instrumentarium.

Als de leerlingenlijst bekend is en duidelijk is welke leerlingen beginners en welke gevorderd zijn kan er in samenwerking met de studenten naar **geschikt materiaal** worden gezocht. De Yamaha blazersklasmethode biedt onder andere arrangementen voor beginnersorkesten. Wij hebben ervoor gekozen om deels hiervan gebruik te maken maar ook zelf arrangementen te maken en aan te passen voor de groep. De beginners starten met de beginselen van de notenleer door middel van het spelen en leren enkele noten en notenwaarden. De gevorderden gaan aan de slag met aangepaste orkestwerken. Voor de beginners worden er tweede en derde stemmen met de aangeleerde noten gecreëerd. Waardoor de groep aan het einde in staat is om samen te spelen.

Voor aanvang van de module ontvangen alle studenten, leerlingen, ouders en de muziekvereniging **een overzicht** van de aankomende lessen en locatie. De eindpresentatie wordt hierbij al vermeld.

De les start met het oefenen in de kleine instrumentgroepen. De gevorderdengroep start direct samen als orkest. Iedere les wordt afgesloten met een overleg tussen coördinator en studenten van het Conservatorium om de voortgang en voortzetting te bespreken. Gedurende de weken voegen beginnende leerlingen zich toe aan het orkest, waardoor starten in de kleine groepen en eindigen als orkest mogelijk is.

De laatste les mogen ouders, familie, vrienden, betrokken partijen bijwonen om te zien en horen wat de leerlingen hebben geleerd.

Als extra activiteit hebben we een module een orkestlid van het orkest van André Rieu uitgenodigd. Er is toen aandacht besteedt aan het spelen in een orkest en de voordelen van het musiceren.

Resultaten:

Door middel van deze module zijn we in staat geweest om leerlingen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met de orkestinstrumenten. Leerlingen hebben gemerkt dat ze in een redelijk kort tijdsbestek in staat waren om het instrument te bespelen en met elkaar een orkest te vormen.

Ook hebben de modules een stageplek mogelijk gemaakt voor de studenten van het Conservatorium die naast het uitvoerend bezig zijn met hun vak ook kennis wilden maken met het lesgeven.

Er zijn contacten gelegd met de muziekverenigingen in de omgeving van de school, waardoor we leerlingen ook kennis hebben kunnen laten maken met de muzikale mogelijkheden in hun omgeving.

Andere scholen uit Maastricht hebben aansluiting gezocht bij het project. Een muziekdocent van de Bernard Lievegoed school heeft module 2 meegedraaid en een muziekdocent en volledige klas van UWC Maastricht hebben module 3 meegedraaid.

Er zijn tot nu toe twee leerlingen geweest die na het volgen van de modules lessen op het instrument zijn gaan nemen.

Voortzetting:

De orkestmodule zal binnen VHBO Maastricht voortgezet worden. Ieder jaar zal er één keuzeblok orkest aangeboden worden voor de brugklas.

De nieuwe lichter studenten van Conservatorium Maastricht kunnen hun stage bij de orkestmodule vervullen.

Vanuit de muziekverenigingen is aangegeven dat zij graag meewerken aan de voortzetting van de orkestmodule. Er is ook nog interesse gemeld vanuit andere muziekverenigingen.

De samenwerking met andere VO-scholen in de omgeving is uitgesproken.

UWC Maastricht gaat de orkestmodule aan hun leerlingen weer aanbieden in samenwerking met een muziekvereniging in hun omgeving.

Mw. R. Joosten
Coördinator VHBO Muziek.